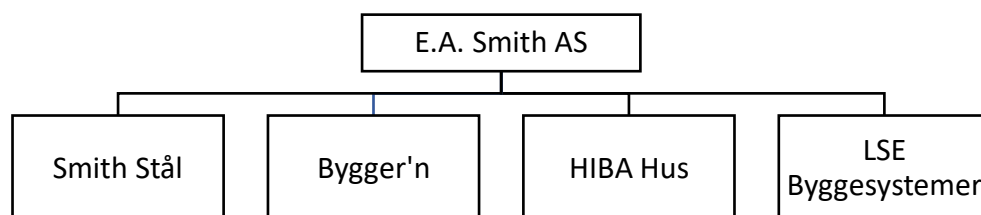

E.A. Smiths redegjørelse for aktsomhetsvurderinger etter Åpenhetsloven

Innledning

Åpenhetsloven ble vedtatt av Stortinget, og trådte i kraft 1. juli 2022. Loven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og sikre allmennheten tilgang til informasjon om bedrifters egen virksomhet og verdikjede.

E.A. Smith ble etablert i 1869 og er en av Norges eldste bedrifter. Konsernet er en komplett leverandør av stål, metall, armering, byggevarer og trelast, med et stort sortiment av ulike typer varer både til forbrukermarkedet og proffmarkedet. E.A. Smiths virksomhet er organisert i virksomhetsområdene Smith Stål, Bygger'n, HIBA Hus og LSE Byggesystemer. Virksomheten er representert i store deler av landet.

Som følge av at konsernet fører et bredt sortiment av varer, vil risikoen for brudd på menneskerettighetene og krav til anstendige arbeidsforhold ved produksjon- og transport av varene vi selger variere på tvers av produktgrupper og geografi. Dette avhenger av hvilke typer produkter det gjelder, hvilke råvarer som inngår i produktet, hvor produktene er produsert og hvem som står for leveranse og distribusjon av produktene.

I dette dokumentet redegjør vi for E.A. Smiths arbeid med aktsomhetsvurderinger knyttet til menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold og etisk handel i tråd med kravene i Åpenhetsloven. Redegjørelsen beskriver arbeid utført fra og med lovens ikrafttredelse 01.07.2022 til regnskapsårets slutt 31.12.2022.

Ansvarlighet

Samfunnsoppdraget til E.A. Smith er å skape bærekraftige lokalsamfunn. Og i oppdraget ligger det en iboende forpliktelse til å sikre at menneskerettighetene blir respektert og ivarettatt og at de ansatte i egen virksomhet og verdikjede arbeider under anstendige arbeidsforhold.

E.A. Smith har utarbeidet og forankret en policy for ansvarlig forretningsdrift som skal tilrettelegge for bærekraftig utvikling og respekt for mennesker, samfunn og miljø. Dette skal gjenspeiles i alt vi gjør. Leverandører som ønsker å gjøre forretning med E.A. Smith må også bekrefte at de overholder

konsernets etiske retningslinjer for leverandører (Supplier Code of Conduct) for å sikre bærekraftig og etisk forretningsadferd i verdikjeden. Disse retningslinjene forplikter leverandøren og dens underleverandører til å etterleve ILOs kjernekonvensjoner og sikre ivaretagelse av menneskerettighetene.

Risiko- og aktsomhetsvurderinger

Det er tatt en risikobasert tilnærming til aktsomhetsvurderingene, i henhold til OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig forretningsdrift. Grunnlaget for risikovurderingen er basert på DFØ's høyrisikoliste og deres underliggende rapporter fra Swedwatch, som dekker en stor andel av de varene konsernet selger. Der hvor vi ikke kan beregne risikoverdier fra grunnlag i Swedwatches vurderinger, har vi selv estimert en verdi basert på andre offentlig tilgjengelige kilder.

Den overordnede risikovurderingen viser hvilke produktgrupper som på generell basis er assosiert med høy risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden, og følgende metode er anvendt:

Beregnet risiko for en produktgruppe vurderer produktgruppen som helhet, uavhengig av leverandør og geografi. Eksempelvis kan dette i praksis bety at en norsk leverandør av en vare innen en produktgruppe som generelt er forbundet med høy risiko, kan ha en lavere reell risiko siden produksjon skjer under strengere regulering enn om produktet var produsert i et annet land.

Totalrisiko er beregnet som produkt av Swedwatch sin vurdering av råvarerisiko og produksjonsrisiko, og skalaen går fra 1 (lav) til 25 (høy).

Aktualitet viser en gradering av risiko basert på volum og formål med anskaffelser innen en produktgruppe. Skalaen går fra 1 (lavt volum av en intern anskaffelse) til 4 (stort volum av en vare anskaffet for videresalg).

Prioritet fremkommer som produkt av totalrisiko og aktualitet.

Følgende produktgrupper prioriteres i første omgang for videre undersøkelser:

Virksomhetsområde	Produktgruppe	Totalrisiko	Aktualitet	Prioritet
Smith Stål	Stål	16	4	64
Bygger'n	Jernvare og beslag	16	4	64
Bygger'n	Eletronikk	20	3	60
Bygger'n	Batteri	20	3	60
Bygger'n	Gulvvarme	20	3	60
Smith Stål	Kobber	16	3	48
Bygger'n	Skruer og spiker	16	3	48
Bygger'n	Stein	16	3	48
Bygger'n	Håndverktøy	16	3	48
Bygger'n	Gulv	12	4	48
Bygger'n	Hvitevarer	15	3	45
Alle	Inngående transport, lastebil internasj.	16	2	32
Alle	Inngående transport, skip internasj.	16	2	32
Bygger'n	Ventilasjon	10	3	30

De prioriterte produktgruppene er valgt ut basert på en helhetsvurdering i henhold til metoden beskrevet over. Produktgrupper med lav beregnet prioritet kan likevel trekkes frem som prioritert på grunn av høy risiko enten i utvinning av råvarer eller produksjon eller på grunn av volum.

Generelt forbindes stål med høy risiko siden det ofte importeres fra utlandet hvor utvinning og bearbeiding av malm og produksjon av stål og metaller og kan skje under uanstendige arbeidsforhold. Det presiseres at det aller meste av konsernets stålleveranser er skrapbaserte med resirkulert skrap som råvare snarere enn malm.

Gruvedrift kan ha negativ innvirkning både på lokalsamfunnet og det lokale miljøet. I tillegg kan arbeid i gruver ha stor risiko for den ansatte ved manglende HMS og dårlige arbeidsvilkår. Videreforedling av jernmalm og arbeid i smelteverk er også regnet som farlige arbeidsforhold med høye temperaturer, tunge løft, drift av store maskiner og eksponering for støv og gasser. I høyrisikoland er lav lønn, mye overtidsarbeid og mangel på fagforeningsrettigheter vanlig.

Innenfor byggevarer stammer det meste av varene fra norske sagbruk og produsenter av tyngre byggevarer. Innenfor øvrig sortiment er det stor variasjon i grad av risiko for de ulike produktgruppene. På generell basis er det høyere risiko forbundet med produktgruppene jernvare, skruer og spiker, arbeidstøy og elektriske og elektroniske produkter. Disse produktgruppene har ofte sitt opphav i asiatiske land, som også er forbundet med potensiell forhøyet risiko relatert til lønnsnivå, ugunstig arbeidstid og mangelfullt HMS-arbeid.

For elektronikk er den høyeste risikoen knyttet til utvinning av råvaremetallene som inngår i batterier og elektronikk. Mange komponenter i produktene lages også i asiatiske land, slik at risikoen er høy selv om produktet er «produsert» – dvs. satt sammen – i Europa. Mineralutvinningen har høy risiko, og skjer ofte i land med svakt lovverk, noe som kan indikere helsefarlige arbeidsforhold. Metaller og mineraler utvunnet i asiatiske, afrikanske og sør-amerikanske land er det spesielt høy risiko forbundet med.

Basert på den overordnede risikovurderingen vi har gjennomført har vi etablert oversikt over hvilke produktgrupper og leverandører som bør gjøres til gjenstand for dybdeundersøkelser. Vi har startet arbeidet med de høyest prioriterte produktgruppene, og vil arbeide kontinuerlig med videre kartlegging.

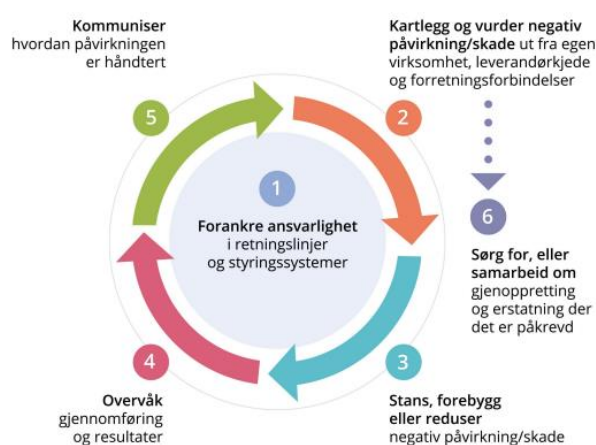
Varsling

E.A. Smith arbeider kontinuerlig med egen drift, verdikjede og samarbeidspartnere for å sikre at alle parter opererer etter nasjonale og internasjonale lover, internasjonale konvensjoner og E.A Smiths policy for ansvarlig forretningsdrift. Det er som nevnt tatt en risikobasert tilnærming til arbeidet, der eventuelle indikasjoner på menneskerettighetsbrudd vil håndteres og meddeles aktuelle interessenter. Men for å imøtekomme innspill, spørsmål eller informasjonskrav fra publikum, er mailadressen apenhetsloven@smith.no etablert som kanal inn til oss. Samme epost kan også benyttes dersom noen ønsker å varsle om faktiske brudd eller mistanke om brudd på Åpenhetsloven enten i E.A. Smiths virksomheter eller verdikjede.

Hvordan virksomheten retter opp negative konsekvenser

E.A. Smith tar sitt ansvar for å forhindre og korrigere menneskerettighetsbrudd på alvor. Dersom det gjennom kontinuerlige aktsomhetsvurderinger eller en tredjepart blir avdekket indikasjon på- eller faktisk brudd, hos en leverandør eller samarbeidspartner, skal alvorlighetsgrad umiddelbart vurderes slik at E.A. Smith kan møte utfordringen med hensiktsmessige tiltak. Aktuelle tiltak kan være gjennomgang og forbedring av kommunikasjon og samhandlingsform, samt kompetanseheving, og i ytterste konsekvens, sanksjoner og avslutning av et etablert samarbeid.

Vi har tatt utgangspunkt i OECD's veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv i utarbeidelsen av vår prosedyre for håndtering av brudd på etiske retningslinjer.

Hvis det blir avdekket at E.A. Smith direkte har forårsaket eller bidratt til negativ påvirkning hos en leverandør, samarbeidspartner eller interessent, skal vi, i samarbeid med den skadelidende parten, forsøke å gjenopprette situasjonen. Dersom det gjelder påvirkning på menneskerettighetene, skal E.A. Smith involvere de berørte rettighetshaverne og deres representanter for å avgjøre hvordan det eventuelle bruddet skal rettes opp i.

Der tiltak blir iverksatt, vil vi i etterkant undersøke om den skadelidende parten er tilfreds med prosessen og resultatene.

Dersom det avdekkes brudd hvor E.A. Smith er direkte forbundet med parten som har forårsaket skaden, skal vi bruke vår innflytelse for å stimulere bedriften til å forebygge eller redusere skaden.

Oppstår det situasjoner der iverksatte tiltak, kommunikasjon og samarbeid for å sikre at menneskerettighetene blir ivaretatt, ikke fungerer, skal det vurderes om samarbeidet skal opphøre.

Ved utgangen av året 2022 var det ikke avdekket menneskerettighetsbrudd, verken internt i E.A. Smith eller i vår verdikjede. Dermed har det ikke vært behov for å iverksette konkrete tiltak hittil.

E.A. Smith ønsker å være i forkant av eventuelle brudd og håper at økt fokus på ivaretagelse av menneskerettigheter internt og i egen verdikjede, samt ved konkret kravstillelse og opprettholdelse av hyppig dialog med våre leverandører, kan bidra til å redusere risikoen for fremtidige brudd.

Sterkere sammen

Ved at vi er flere aktører i samme bransje som kjøper varer fra de samme underleverandørene, håper og tror vi at kollektiv kravstilling til en grunnleggende respekt for- og overholdelse av gjeldende menneskerettigheter, vil redusere risikoen for fremtidige menneskerettighetsbrudd i verdikjeden. Tilsvarende gjelder ved eventuelle sanksjoner – at vi som bransje er i posisjon til å legge kollektivt trykk på leverandørkjeden, og derigjennom bidra til at ansvarlighet preger hele veien fra råstoff til sluttbruker.

Interessentdialog

Som følge av at det ved utgangen av året 2022 ikke var avdekket noen faktiske brudd internt i konsernet eller i vår verdikjede har det heller ikke vært behov for å gå i nærmere interessentdialog.

E.A. Smith stiller seg likevel åpen for å gå i dialog med interessenter som har interesse for eller blir påvirket av vår drift, eller vårt arbeid knyttet til Åpenhetsloven. Henvendelser kan sendes på epost apenhetsloven@smith.no. Formelle informasjonskrav behandles i henhold til Åpenhetsloven.

Mål for videre arbeid

Vi har i løpet av siste halvdel av 2022 kartlagt vår verdikjede, og gjennomført risikovurderinger av leverandører og produktgrupper, samt etablert retningslinjer og rutiner for kontinuerlig arbeid med temaet, herunder behandling av informasjonskrav som kommer inn til oss fra våre kunder.

I 2023 vil vi fortsette arbeidet som er påbegynt, og tar mål av oss om å gjennomføre en dybdekartlegging av våre 20 største leverandører innenfor de høyest prioriterte produktgruppene. Ved funn enten av indikasjoner på- eller faktiske menneskerettighetsbrudd, vil forholdet forsøkes korrigert, preventive tiltak etableres, relevante interessenter varsles, og redegjørelsen oppdateres.

Kilder

Forbrukertilsynets veiledning for utarbeidelse av den årlige redegjørelsen etter Åpenhetsloven:

<https://www.forbrukertilsynet.no/apenhetsloven/redegjorelse>

OECDs veileder for gjennomføring av aktsomhetsvurderinger for ansvarlig forretningsdrift:

https://files.nettsteder.regjeringen.no/wpuploads01/blogs.dir/263/files/2019/09/201904_OECD_DDVeileder_nettil.pdf

DFØs høyrisikoliste:

<https://anskaffelser.no/berekraftige-anskaffingar/menneskerettigheter/hoyrisikolisten>

Trondheim, 9. juni 2023

Trond R. Reinertsen
Styrets leder

Sverre Stavseth
Styrets nestleder

Arne Reinertsen
Adm. direktør

Ingerid R. Reinertsen
Styremedlem

Harald Reinertsen
Styremedlem

Terje Søsveen
Styremedlem

Atle Wikran
Styremedlem

Ketil Solberg
Styremedlem